

LBRIS

We know
books

JASMIN SCHREIBER

GROADA MARIANELOR

Traducere din limba germană
CORNEL STOENESCU

11 000

Animalul care ți-a plăcut cel, cel, cel mai mult a fost peștele-fantomă. Ceva ce tu considerai foarte important trebuia să aibă în față cel puțin trei „cel mai“. Capul acestui pește este complet transparent și, dacă este luminat cu un proiector dintr-un submersibil, i se poate vedea creierul lucrând. Te interesau în special peștii de mare adâncime. Multe dintre aceste vietăți au organe care emit lumină, datorită bacteriilor bioluminescente care le acoperă. Tentacule strălucitoare, aripioare sclipitoare, fire aruncate lasciv, cu momeli scânteietoare, și, ascunși în întuneric, dinții. Imaginează-ți adâncurile. Par întunecate, dar nu sunt așa. În adâncuri înnoată milioane de vietăți ca niște lămpi mici, asemenea unor stele singuratice sau a unor galaxii luminescente. Această lume paralelă ți se părea *mega*.

Stau uneori și mă gândesc la toate acestea și la tine. O fac frecvent, de fapt, tot timpul. Îmi amintesc părul tău, cum ai pescuit primul pește și cum ai plâns când a murit (de aceea a fost și ultimul pește pe care l-ai prins). Îmi aduc aminte cum stăteam aplecați deasupra cărților de biologie și cum rebotezam animalele cu nume care ți se păreau mai potrivite. Rechinului i-ai spus dințosul (din cauza numeroaselor șiruri de dinți), calcanul a devenit farfuria înotătoare, cămila – două cocoșe, iar dromaderul – o cocoșă, ca să poată fi deosebiți mai ușor. Când mă gândesc la toate acestea, inima mi se oprește un moment, sângele îmi coboară în picioare și urechile îmi freamătă de parcă toate mările acestei lumi s-ar vărsa în ele. După

un timp, are loc refluxul, freacăta scade, nodul sinusal se trezește din letargie și îi permite inimii mele să bată regulat. Deseori mă întind pe podea, așa cum făceam noi odată, și mă gândesc la tine, răsucindu-mi mai adânc cuțitul în măruntaie. Cum vei fi arătând acum. Mă întreb dacă îți mai plac peștii-fantomă și ce ai spune dacă ai afla că au fost descoperiți trei pești de mare adâncime și niciunul nu a fost numit pește-Tim. Mă întreb dacă, între timp, te-ai îndrăgostit. Dacă mai ai părul tot atât de moale, ca puful puișorilor, și cât ar fi de mare mâna ta în mâna mea de soră mai mare. Sunt lucruri pe care nu le voi afla niciodată. Gânduri care deseori sunt la fel de necontrolabile ca iubirea care le generează. Te iubesc, captivă într-o lume intermediară, între preterit și conjunctiv, într-o realitate care înainte de moartea ta era viață, iar apoi doar o stare.

Eram foarte apropiată, lucru neobișnuit, mai ales că eram mult mai mare decât tine și diferită. Dinamică și agilă nu am fost niciodată. Când eram copil, nu îmi doream să merg nicăieri. Îmi plăcea să călătoresc doar cu gândul. Fantezia și literatura îmi erau refugiu din lumea aceasta, mă făceau curajoasă și puternică, așa cum nu eram în realitate. Lectura poate fi o ancoră de salvare. Dacă marea vieții este prea brutală, te agăți de povești și te lași dus în siguranță de cărți.

Preferam poveștile din seria *Harry Potter*, despre micul magician care a trăit sub scară, într-un dulap, înainte de a ajunge la internatul magicienilor și înainte de a scăpa din ghearele groaznicilor lui rude. Și, cu toate că eu am avut în copilărie o cameră adevărată, cu pat și birou, cu de toate, în cea mai mare parte a timpului am trăit ca într-un dulap, sub scară, doar în mine.

După cum spuneam, tu ai fost cu totul altfel. În timp ce eu, la zece ani, nu făceam sport, preferam să citesc în casă și să mă feresc de oameni, la aceeași vârstă tu alergai, erai gălăgios și agil ca un cățelandru. Erai mereu activ și dornic să umbli. Simțeai nevoia să ieși din casă, nu stăteai o clipă. Erai magician și aventurier, imblânzitor

de animale și scufundător, erai un vultur, voiai să zbori și să înoți, să alergi, să te scufunzi, până când ai devenit peștele-Tim. Tim, care iubea marea atât de mult și care, în urmă cu doi ani, s-a înecat în ea.

Știai tu că Groapa Marianelor este cel mai adânc loc din mările lumii? O.K.! Este o întrebare prostească, firește că știai. Această gaură căscată în crusta terestră ar putea înghiți Muntele Everest. Pe atunci nu îți puteai imagina ce înseamnă asta, dar ți se părea *mega*, *nemaipomenită*, așa cum ți se păreau toate lucrurile. Cei unsprezece mii de metri erau prea abstracti, chiar și pentru mine. Abia după ce am ajuns acolo, jos de tot, în întuneric, unde nu există lumină, nici culori, nici oxigen, cei unsprezece kilometri, această cifră, acest ordin de mărime a devenit tangibil – unsprezece mii de metri sub apă sunt similari cu un metru nouăzeci sub pământ, adâncimea mormântului tău.

10 430

Mai știi când a murit Ronny și două zile ai fost atât de trist, că nu ai mai vrut nici măcar înghețata ta preferată? Îți amintești că a trebuit să merg cu tine la pediatru, pentru că erai de părere că senzația ciudată pe care o simțeai în stomac era o boală gravă? Era doar tristețea provocată de pierderea câinelui nostru. După două zile ai putut să mănânci din nou, după o săptămână te simțeai mai bine și, la o lună după îngroparea lui Ronny, rar te mai gândeai la el.

Așa mi s-a întâmplat și mie când ai dispărut brusc, dar a fost mult mai grav. Nu mai puteam să mănânc, nu mai puteam să merg la universitate. Senzația pe care tu o simțeai în stomac eu o simțeam în brațe, în pavilioanele urechilor și în vârful nasului, ba chiar și în apendice. Da, știi că te gândești că aș fi putut îndepărta apendicele, așa cum ai făcut tu la șapte ani. Dar de vârful nasului și de brațe mai am nevoie, așa că nu m-ar fi ajutat prea mult să mă dispensez de apendice. Senzația era atât de rea, încât nu mai puteam să mă ridic, nu mai puteam să fac duș, nu mai puteam să fac nimic. După un timp, această senzație a dispărut în mod ciudat și, în locul ei, nu a mai rămas nimic. Doar gol.

Mai știi când îți citeam *Poveste fără sfârșit* și ajunseseam în momentul în care *Nimicul* se extindea.

Tu m-ai întrebat:

– *Cum arată Nimicul?*

– *Păi... Nimicul nu se vede. Altfel ar fi ceva.*

– *Cum se poate să nu fie ceva?*

– *Hm! am spus.*

Era o întrebare interesantă. Tu puneai mereu întrebări dificile, poate pentru că erai foarte inteligent, probabil mult mai inteligent decât fusesem eu la vârsta ta.

– *Poate că astfel: Aici lângă mine nu este un scaun? am cugetat cu voce tare.*

Lângă mine nu era niciun scaun.

– *Hm! ai spus tu.*

Nu am găsit răspunsul și asta descrie și situația în care mă aflam eu după moartea ta. Nu știam ce să fac. În mine nu se extindea *Nimicul*, nu aveam nicio senzație, nici miros, nici auz, nici gust. În mod normal, asta se numește depresie și necesită tratament, de aceea m-am dus la psihiatru.

Așadar, într-o zi mă aflam într-o sală de așteptare, pe un scaun foarte tare, lângă un suport plin cu umbrele, deși nu plouase și în încăpere, în afară de mine, nu erau decât doi vârstnici. Veniseră împreună. Aveau optzeci, nouăzeci de ani și păreau mărunți și gingași ca niște elfi. Erau mai vârstnici decât bunicul și bunica. Cred că erau la fel de bătrâni ca bunica Tic-Tac, la vârsta la care a murit. Tu ai botezat-o așa, după ce te gândiseși că se spune Uhr-Oma, nu Ur-Oma¹.

Am privit mai atent perechea Tic-Tac. Femeia aluneca din când în când ușor pe scaun și bărbatul o ajuta să se reazeze. Ea se îndrepta, rămânea puțin nemișcată, apoi aluneca din nou. Avea mâini fine. De la aproximativ trei metri puteam să îi văd vasele de sânge. Era fragilă ca o pasăre din pergament. Bătrânul îi pusese o revistă în poală, dar ea nu părea să o observe. Îi ridică brațul, îi așeză revista sub el și o ajută să întoarcă paginile. Era ceva trist și în

¹ Joc de cuvinte: Uhr-Oma înseamnă ceas-bunică, iar Ur-Oma înseamnă străbunică.

același timp nefiresc în această scenă. Femeia tăcea și privea în gol pe lângă partenerul ei grijuliu, care avea întipărite adânc pe chip teama și disperarea. Îi vorbea încet, o încuraja, voia să o animeze, să îi trezească interesul („Uite, asta este Helene Fischer!“), dar nu obținea nicio reacție. Mi se părea că femeia habar nu avea unde se afla și ce se întâmpla cu ea. Privirea îi rămânea goală, departe de această lume, orientată către o galaxie la care noi nu aveam acces. Dacă ești și tu acolo, călare pe un asteroid? Sau poate te scufunzi într-un ocean nesfârșit, împreună cu farfuria înotătoare și dințiși, în căutarea unui pește-Tim. Cine știe?

La un moment dat, am fost trezită din gândurile mele și invitată în cabinet. După o discuție, psihiatra mi-a explicat că tristețea mea a devenit, între timp, *patologică*. Patologic înseamnă ceva care te îmbolnăvește. Pe scurt, eu sufeream de o falsă tristețe, eram tristă într-un mod nesănătos. Așa am luat-o atunci. Astăzi, lucrurile mi se par mai simple. Dar tu nu ești psihiatru, ci un cercetător marin și aventurier, de aceea o las așa. Pentru mine suna în orice caz *prea* trist, și mi-am spus: Hei, cum este posibil așa ceva? Mi se părea că nu eram destul de tristă, din moment ce inima încă îmi bătea, cu toate că, de fapt, credeam că fără tine ar fi trebuit să mor. Serios. În mod normal, creierul are mecanisme bune pentru a se proteja de tristețe. De aceea ți-ai revenit la un timp după moartea lui Ronny. Eu însă mă simțeam blocată, de aceea psihiatra mi-a prescris medicamente și mi-a completat formularul cerut de asigurările de sănătate pentru a începe terapia.

Terapia mi s-a părut mediocră. La primele ședințe, stăteam în fața terapeutului, care mă întreba mai întâi cum mă simțeam cu medicamentele, apoi, timp de cincizeci de minute, se străduia să mă facă să vorbesc. Dar fără rezultat. Mă aflam în Groapa Marianelor și încercam să scot cu un polonic mic apa și durerea, pentru a mă simți mai bine. Trebuia să scot tot, pentru a examina. Dar nu reușeam.

Eram la unsprezece mii de metri adâncime și presiunea era atât de mare, încât imediat ce scoteam ceva la suprafață, reintra în mine. Multă apă neagră, teamă și întuneric și nicio rază de lumină, nici măcar una. De cele mai multe ori tăceam. Uneori mai bolboroseam câte ceva. Povesteam despre zilele mele puțin spectaculoase, petrecute în pat. Îi vorbeam despre adâncul oceanului („– Știați că jos, în Groapa Marianelor, pe fiecare centimetru pătrat apasă o greutate de peste o tonă?“ „– Nu.“ „– Așa este.“) și filosofam despre relația dintre particulele fine în suspensie și climă. I-am povestit chiar și ce tăieței preferam, deoarece când și când mai epuizam subiectele. Asigurările de sănătate îmi aprobaseră șaptezeci și cinci de ore și nu știam atâtea feluri de tăieței. Dar despre tine nu am scăpat nici măcar o vorbă.

Cu durerea, lucrurile stau în felul următor: indiferent ce o declanșează, nivelul ei crește până ajunge la sută la sută, apoi rămâne așa și trebuie să supraviețuiești. Nu contează ce a provocat-o: moartea unui câine, faptul că prietenul te-a părăsit, că tatăl tău a dispărut sau că fratele tău s-a stins. Evident că depinde de cauză cât de adânc pătrunde durerea în tine, cât rămâne acolo, ce distruge. Unele lucruri sunt mai grave decât altele. Dar când ești lovit în rinichi, în primul moment nu contează ce te-a lovit, te trântești pe jos, te răsucești și încerci să respiri. Inspirație, expirație. Inspirație, expirație. Singurul lucru care, cu chiu, cu vai, mi-a reușit atunci a fost să nu mă sufoc.

Într-o zi, terapeutul m-a întrebat dacă am fost la mormântul tău. Era la a șaptea ori la a opta ședință și am simțit că începea să strângă lațul, că nu mai puteam să mă dau mare cu tăieței mei cu pesto, mai ales că atunci nu mâncam aproape nimic.

– Nu, nu am mai fost de la înmormântare, i-am răspuns.

Pur și simplu nu putusem.

– De ce? m-a întrebat el.

Am tăcut. Nu știu, cumva nu voiam să accept că asta era noua ta adresă. Că tu te afli acum în pământ, în loc să fii în camera ta, care fusese mai înainte a mea. Peștele-Tim. Tu erai prins sub aproape doi metri de pământ, care oricum nu era elementul tău. Gândul acesta mă sfâșia. Mama și tata se duceau acolo regulat. Eu susțineam că aș trece foarte des, dacă nu aș studia la peste două sute de kilometri. Desigur, mințeam.

– Nu mă simt prea bine acolo, am răspuns după o vreme.

Terapeutul a tăcut, eu am continuat:

– În plus, acolo sunt o mulțime de oameni care îi privesc pe cei care vin la morminte. Asta nu îmi place.

– Vă simțiți bine așa? Că nu mergeți la mormânt?

– Nu știu.

Din nou tăcere. De fapt, aș fi vrut să trec pe la tine, dar simțeam că toți cei care sunt în cimitir în același timp cu mine sunt foarte aproape. Apropierea, distanța – subiecte dificile pentru mine. Îmi imaginam cum, deși persoana aflată la două sute de metri de mine își vede de treaba ei, eu îi stau în poală, în timp ce eu voiam să fiu doar cu tine.

– Ați putea să încercați să vă duceți când nu este nimeni.

– Când?

– Poate seara.

– Acolo vine lume multă. Seara vin cei care ziua lucrează.

– Atunci încercați când nu este nimeni.

– Asta înseamnă noaptea.

– Hm...

– Vreți să intru noaptea în cimitir?

– M-ați înțeles greșit, a răspuns el privindu-mă într-un fel bizar, care voia, de fapt, să spună: Da, da, chiar la asta m-am gândit, draga mea, dar nu am spus-o ca, în cazul în care vei fi acuzată de tulburarea liniștii morților, să mă implici și pe mine pentru incitare.

– Este stupid, am susținut cu hotărâre.

Asta este cea mai grozavă idee din lume, mi-am zis. În orice caz, tu ai fi găsit-o *mega-nemaipomenită*. Sunt sigură.

Apoi am procedat așa cum ar fi procedat orice om normal, care plănuiește să pătrundă într-un cimitir. Am intrat pe Google. În scurt timp, istoricul căutărilor mele era plin cu sintagme precum: *urmările pătrunderii într-un cimitir, ce se întâmplă dacă ești surprins pătrunzând într-un cimitir, scule pentru pătrunderea într-un cimitir și altele asemenea*. Dar cimitirul nostru nu era la țară, mama și tata trăiau, ca și mine, într-un oraș mare, cu cimitire numeroase, iar al tău se închidea la ora nouăsprezece. Oricine se mai afla acolo după această oră săvârșea cel puțin un delict administrativ. Așa reieșea de pe internet.

O altă problemă era lipsa apetitului meu pentru sport, lucru care pentru tine nu reprezintă o noutate. Trebuia să escaladez zidul de un metru optzeci și nu aveam idee cum naiba să o fac. Poate cu o scară pliantă? Pe care ar trebui să se ridice corpul meu de optzeci de kilograme și înalt de un metru și șaiszeci și trei de centimetri. Am cugetat dacă nu ar trebui să mă antrenez pentru asta, dar am constatat rapid că era o idee absolut nerealistă. Ca depresivă, să fac sport zilnic, să mănânc sănătos, să merg la universitate și să trăiesc foarte normal se rezolvă! Cu siguranță, nu. Nu mergea așa. Trebuia ca mai întâi să mă duc la cimitir în timpul zilei, să mă orientez. Asta era clar. M-a neliniștit ideea de a merge acolo în timpul programului, dar m-am hotărât să o fac ca și cum nu ai fi îngropat acolo. Mă voi duce doar pentru a privi zidul, nimic mai mult. Pentru asta nu avea importanță câți oameni se preumblau pe acolo. Era vorba numai de zid. Numai de zid.

Totuși, mi-am zis să fac mai întâi măcar o tură, două de jogging. Voiam să văd cât eram de pregătită (mai curând nepregătită) din punct de vedere fizic. Până unde și cât de repede aș fi putut fugi, dacă m-ar fi surprins cineva în cimitir. În timpul zilei, omul este

curajos, dar noaptea, în cimitir, se gândește dacă există fantome, dacă zombii *chiar* sunt invenții și așa mai departe. Tu ai considerat întotdeauna că zombii sunt *mega*.

În orice caz, am răsturnat casa cu fundul în sus – la o locuință minusculă, cu două camere, nici nu a fost greu –, ca să îmi găsesc ceasul care măsoara ritmul cardiac. Pe vremuri îl purtam zilnic, când voiam să slăbesc, când mai făceam sport și alte chestii sănătoase și responsabile. Ceasul transmitea toate datele pe smartphone-ul meu, inclusiv pulsul. Îl măsoara în fiecare minut și îl afișa într-un grafic.

Pe frigider era un print cu un astfel de grafic din 23 septembrie 2016. Se putea vedea cum pulsul mi-a urcat de la 74 la 156 de bătăi pe minut, a crescut la 172, unde a rămas o vreme. S-a întâmpat când m-a sunat mama, care se afla în concediu în Mallorca. La început, nu a spus nimic. Crezând că este unul dintre obișnuitele ei apeluri accidentale, am întrebat-o enervată: Mamă, ce este? Sunt la cumpărături! Și mi-a răspuns: A murit Tim!

Pe frigider este și astăzi lipit printul pe care se vede cum se dezintegrează o inimă omenească.

9 950

eram pregătită. Era o noapte caldă de vară, ora unu și patruzeci și șase de minute, și mă aflam în fața zidului cimitirului, pe care îl cercetasem în timpul vizitei mele din urmă cu o săptămână. Găsisem un loc perfect. Din stradă nu puteam fi văzută, datorită unui alun, așa că îmi puteam potrivi liniștită scara. M-am mai uitat încă o dată în jur și am constatat că era liniște, apoi am urcat cele cinci trepte până pe coama zidului. M-am întors spre scară și, cu ajutorul frânghiei pe care o legasem de ea, am ridicat-o peste zid, acțiune care, în liniștea nocturnă, mi s-a părut că face un zgomot infernal. M-am oprit și am tras cu urechea, dar liniștea era deplină. Am apucat scara și am coborât-o pe partea cealaltă, în așa fel încât să pot coborî fără probleme. Am rabatat-o și am fixat-o de umăr cu ajutorul frânghiei. Până aici a mers bine.

Am privit în jur și am înghețat de frică. Da, noaptea în cimitir era chiar atât de înspăimântătoare cum îmi închipuisem și pariez că ție ți s-ar fi părut grozav. Avusesem grijă să îmi pun în aplicare planul într-o noapte cu lună plină, pentru a vedea cât mai bine, fără a trebui să folosesc lanterna. Acum regret, pentru că vedeam *mai mult* decât îmi doream. Aveam în față o alee mărginită de conifere înalte și întunecate, care aruncau umbre bizare pe pietriș. Exact în dreptul meu era un izvor vegheat de un înger din piatră, în mărime naturală, fără cap. Ce va urma? Un urlet de lup? Zăngănit de lanțuri? Totul în mine striga: *Paula, fugi!* Dar m-am recules și